

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN KENDİNİ AÇMA DAVRANIŞLARININ GELİŞİMİNİN İNCELENMESİ

Hüseyin IZGAR*
Coşkun ARSLAN**

ÖZET

Bu araştırmada Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü Öğrencilerinin kendini açma davranışlarının gelişimi incelenmiştir. Araştırmada, genel tarama modellerinden izleme yaklaşımı kullanılmıştır. Bu araştırmanın evreni Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerdir. Araştırmada 1999-2000 eğitim-öğretim yılında, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikoloji Danışma ve Rehberlik ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerine kaydolmuş öğrenciler araştırma grubu olarak seçilmiştir. Bu amaçla Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümlerine 1999-2000 eğitim-öğretim yılında kaydını yaptıran öğrencilere, 1., 2. ve 4. sınıfta Selçuk (1989) tarafından geliştirilen Kendini Açma Envanteri uygulanmıştır. Araştırmada Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin kendini açma davranışlarının gelişimi, zaman, cinsiyet ve bölüm değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırmanın analizinde tekrarlayan ölçümler için iki yönlü varyans analizi, bağımlı ve bağımsız t testi kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin kendini açma davranışlarının 1. sınıftan 4. sınıfa kadar olan zaman diliminde arttığı ve sosyal bilgiler Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin 1. sınıftan 4. sınıfa kadar olan zaman diliminde, kendini açma davranışlarının açılan kişiler konusunda ya aynı düzeyde kaldığı ya da anlamlı düzeyde düştüğü bulunmuştur. Cinsiyet konusunda ise kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında bazı sınıf düzeylerinde açılan kişiler konusunda anlamlı fark bulunmuştur.

Anahtar sözcükler : Kendini Açma

ABSTRACT

In this study, the development of self disclosure behaviour of the Psychological Counselling and Guidance Departments' students was examined. In the study, from the general scanning methods, the observation method was used. This study's universe is the students who study at Selçuk University Education Faculty Psychological Counselling and Guidance Department and Social Science Teaching Department. In the study, the students who enrolled at Selçuk University Education Faculty Psychological Counselling and Guidance and social Science Teaching Departments in 1999-2000 academic year were selected as the study group. For this reason, Self Disclosure Inventory, which was developed by Selçuk(1989) in 1., 2. and 4. classes, was applied to the Selçuk University Education Faculty Psychological Counselling and Guidance and Social Science Teaching Department students who made their enrollment in 1999-2000.

In the study, the development of the Self Disclosure behaviour of the Psychological Counselling and Guidance and Social Science Teaching Department students was examined according to the time, sex, and department varieties. For the repeating measurements in study's analysing two-sided variance analyse, dependent and independent t test, was used. At the end of

* Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi

** Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi

the study , it is found that the Psychological Counselling and Guidance Department students' self disclosure behaviour increased during the period from the first class to the forth class and among the Social Science Teaching Department students' self disclosure behaviour was at the same level or reasonably decreased during the period from the first class to the forth class. On the sex issue , a reasonably difference between the girls and boys who self disclosure among different classes.

Keywords : Self- Disclosure

Giriş

Bireyler her şeyin hızla değiştiği dünyada doğa ile etkileşimlerini sürdürürken aynı zamanda duyuşsal, sosyal ve fizyolojik gereksinimlerini gidermek zorundadır. Bu gereksinim bireylerin davranışlarının temelini oluşturmaktadır. Bireyler duyuşsal, sosyal ve fizyolojik gereksinimlerini karşılarken doğal olarak başkalarıyla etkileşim halindedirler. Bu etkileşim yaşamı zenginleştirebilen ya da fakirleştirebilen sihirli bir olay olarak görülmektedir. (Yüksel, 1997).

Sağlıklı bir toplumsal çevrenin kurulabilmesi, sağlıklı insan ilişkileri ile mümkün olmaktadır. Sağlıklı ilişkilerin kurulabilmesi ise insanların birbirlerinin mesajlarını doğru olarak alıp yorumlamalarıyla mümkün olmaktadır. Ne var ki; çeşitli iletişim engelleri, gönderilerin doğru alınıp uygun tepkilerin verilmesini engellemektedir. İletişim engellerinin bir kısmı çevresel koşullardan kaynaklanırken, önemli bir bölümü de bireylerin kişilik özelliklerinden kaynaklanmaktadır. İnsan ancak ilişkileri içinde varolabilen bir yaratık olduğundan, insanların düşünebilme, düşündüğünü karşısındakine anlatabilme yeteneği, toplumsal yaşamın temelini oluşturur. İnsanoğlunun düşünce ve duygu alışverişini kısıtlamak ya da genişletmek onun yaşam biçimini değiştirir (Cüceloğlu, 1995).

Her insan, kendini anlatmada ve başkalarıyla iletişimde yeterli olmak ister. İnsan, gerekli anlatım yollarını ve araçlarını kullanarak tek başına da kendini ifade edebilir. Ama asıl anlamda anlatım, başkalarına iletilebilendir. Bu yüzden insan, duygularını, düşüncelerini çevresinde ilişki kurduğu insanlara iletme ister. Ayrıca insan, ilişki kurduğu insanların duygularını, düşüncelerini de anlamak ister (Yüksel, 1997) İnsanın çevresiyle iletişim kurma ve bu iletişimi devam ettirme çabası içerisinde olduğu görülmektedir. Sosyal ilişkiler kurarak insan çevresiyle etkileşim içinde bulunur. Bu etkileşim sürecinde sağlıklı ilişkiler kurabilmek ancak yeterli sosyal becerileri kazanmakla gerçekleşebilir. İnsanın duygu ve düşüncelerini anlatmak ve karşısındaki kişinin bunları doğru anlayabilmesi için uygun anlatma yöntemini kullanması gerekir. Kullanılan yöntem kendini ifade etmede yeterli olması kadar, iletinin karşısındaki insan üzerinde bırakacağı izlenimler açısından da önemi büyüktür. Çünkü olumlu bir tepki gelecekte bunu kolaylaştırır olumsuz bir tepki gelecekte de bu tepkinin kabul edilebilir ölçüde gerçekleşmesini sağlar (Deniz, 2002). İnsanlar arası ilişkilerdeki bu durum bireylerin kendini açma davranışları üzerinde etkilidir. Bireyler alacakları tepkilere göre karşısındaki insanlara açılmakta ya da açılmamaktadır. İki birey arasında gerçekleşen bir iletişimde bireylerin

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

birbirlerine kendilerini açıp açmamaları onların, yakın kişiler arası ilişki geliştirip geliştiremeyeceğini de etkileyebilmektedir.

Son çeyrek yüzyıl içerisinde Kendini Açma Kavramı ile ilgili olarak yapılan bilimsel çalışmalarda; ilk önceleri, Kendini Açma bir kişilik eğilimi olarak görülüyordu. Ancak daha sonraları Kendini Açma sosyal bir karşılıklı değişim olarak anlaşıldığı yaygın bir görüş haline gelmiştir (Çakır, 1994)

İlk defa Jourard tarafından kullanılan Kendini Açma kavramını, Johnson “bir bireyin kendi duygu, düşünce ve gereksinmeleriyle ilgili bildiklerini bir başka bireye sözel olarak aktardığı bir iletişim süreci” şeklinde tanımlamaktadır. (Akt. Selçuk, 1989) Derlega ve Chaiken ise kendini açmayı, bir kişinin diğer bir kişi tarafından tanınmasına izin verdiği önemli bir kişiler arası etkileşim süreci olarak ifade etmektedir (Akt. Kökdemir,1995).

Jourard gizli ve kişisel bilginin karşılıklı paylaşılması olan kendini açmanın, ailede gelişen bir düşünce olduğunu ve ergenlik ve yetişkinlikteki ilişkilerin önemli bir parçası olarak ifade etmektedir. (Akt. Howe ve ark.,2000).

Egan (1975)’a göre davranış bilimcileri, Kendini Açma konusunu üç ayrı kategoriye ayırmışlardır. Bunlar:

1. İnsan ilişkileri eğitimi programında karşılıklı olarak Kendini Açma,
2. Günlük yaşamda Kendini Açma,
3. Hem danışan, hem de danışmanın, bireysel veya grupta danışma ve psikoterapide Kendini Açması (Akt. Avşaroğlu).

Jourard’a göre sosyal ve kültürel faktörler bireyin Kendini Açma özelliklerinin belirlenmesinde etkili olabilmektedir. Toplum, insanları hayatın ilk yıllarından itibaren olduğu gibi değil de, olması gerektiği gibi davranmaya ve gerçek benliklerini yaşamamaya itmektedir. Bu yüzden de çocuklar büyüdükçe başkalarına sansürden geçirilmiş bir benlik göstermeye başlamaktadır. Böyle bir durum ise onların açık, içten ve saydam olmamalarına yol açmaktadır. (Selçuk, 1989).

Noller ve Bagi, akıl sağlığı ve içsel ilişkiler alanındaki çalışmalarda samimi bir şekilde kendini açmanın değerinin vurgulandığını belirtmektedir (Akt.Gültekin,2001). Bir insan herhangi bir problemini ifade etmedikçe problemin çözümüne yönelik bir şey yapmak mümkün değildir. Bizler her gün pek çok duygumuzu, düşüncemizi, pek çok insanla paylaşırız. Bu paylaşımlarda, kendini açma davranışı, yaşa, cinsiyete veya içinde bulunulan kültüre göre açılan kişiler ve açılma konuları açısından farklılaşabilmektedir (Gültekin,2001).

Kendini açma davranışı psikolojik danışma ve psikoterapide de önemlidir. Genel olarak, danışanın kendini açması psikoterapide kolaylaştırıcı bir faktör olmaktadır. Danışmanın yapılabilmesi için danışanın kendini açması gerekmektedir. Çünkü kendini açmayan bir danışan ile danışmayı sürdürmek olanaksızdır. Psikolojik danışma ve psikoterapide danışanın kendini açması kadar terapistin kendini açması da önemlidir. “İyi bir danışmanın danışanı otantik ve dürüst bir ilişkiye girmesi beklenmektedir. Bu nedenle danışmanın danışma süresince duygularını saklamaktan kaçınması gerekmektedir.” Çünkü danışmanın kendini açması da danışmayı kolaylaştırıcı bir faktör olmaktadır.

Danışan, danışmanın kendi yaşantılarından bahsettiğini görünce onun içtenliğini, saydamlığını kavrayacak ve kendini anlatması kolaylaştıracaktır. Danışmanın kendisini açmasının bir başka yararı da kendini açan danışmanların danışanlar tarafından güven verici ve arkadaşça algılanmasıdır (Selçuk,1989).

Bu bağlamda, rehberlik ve psikolojik danışmada, danışmanın iyi bir yön kazanması açısından, danışmanın kendini açma konusunda rahat olmasının çok önemli bir yeri vardır. Bu nedenle psikolojik danışma konusunda eğitim alan öğrencilerin, özellikle kendini açma konusunda, rahat davranacak bir danışma anlayışına sahip olması gerekmektedir. Psikolojik danışmanların bu anlayışı kazanmaları onların aldıkları eğitimle ilgili görülmektedir.

Problem

Bu araştırmada, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin kendini açma davranışlarının gelişimi incelenmiştir.

Araştırmanın genel çerçevesi içerisinde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencileri ile Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin; cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm ve öğrenimde geçen zaman değişkenlerine göre, kendini açma davranışlarının gösterdiği gelişimin, karşılaştırmalı olarak incelenmesi bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Alt problemler

Araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır

1. Cinsiyet, bölüm, zaman değişkenine göre, öğrencilerin anneye açılma puanları farklılaşmakta mıdır?
2. Cinsiyet, bölüm, zaman değişkenine göre, öğrencilerin babaya açılma puanları farklılaşmakta mıdır?
3. Cinsiyet, bölüm, zaman değişkenine göre, öğrencilerin aynı cins arkadaşına açılma puanları farklılaşmakta mıdır?
4. Cinsiyet, bölüm, zaman değişkenine göre, öğrencilerin karşı cins arkadaşına açılma puanları farklılaşmakta mıdır?
5. Cinsiyet, bölüm, zaman değişkenine göre, öğrencilerin öğretmene açılma puanları farklılaşmakta mıdır?
6. Cinsiyet, bölüm, zaman değişkenine göre, öğrencilerin danışmana açılma puanları farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini, veri toplama araçları ile toplanan verilerin değerlendirilmesinde kullanılan istatistiksel yöntemler üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, genel tarama modellerinden izleme yaklaşımı kullanılmıştır. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü ile Sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin kendini açma davranışlarının gelişimi dört yıl süreyle izlenmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerdir. Araştırmada 1999-2000 eğitim-öğretim yılında, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerine kaydolmuş öğrenciler araştırma grubu olarak seçilmiştir. Bu iki bölüm öğrencilerinin seçilmesinin nedeni, adı geçen bölümlerin, ÖSYM'nin yaptığı öğrenci seçme ve yerleştirme sınavında sosyal puanla öğrenci almaları ve giriş puanı ortalamalarının (Pdr = 183.515, Sos. Bil. = 181,869) birbirine çok yakın olmasıdır. (Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü daha sonraki yıllarda eşit ağırlık puanı ile öğrenci almasına rağmen, araştırmanın başladığı yılda öğrenciler sosyal puanla bölüme giriyorlardı).

Veri Toplama Aracı

Kendini Açma Envanteri (KAE)

Kendini Açma Envanteri üniversite öğrencilerinin Kendini Açma davranış örüntülerini belirlemek amacı ile Selçuk (1989) tarafından geliştirilmiştir. Bu envanter Jourard tarafından geliştirilen "Self-Disclosure Questionnaire" ile Flanders'in geliştirdiği "Inventory of Self-disclosure" ölçeklerinden şekil ve içerik yönünden faydalanılarak hazırlanmıştır. Ayrıca Jourard'ın geliştirdiği orijinal formun yanı sıra bu formun Baymur (1968) tarafından Türkçe'ye adapte edilmiş formundan da faydalanılmıştır. Envanter; düşünce ve görüşler, aile, okul, cinsellik, kişilik, zevk ve ilgiler konularında 8'er madde olmak üzere toplam 48 maddeden oluşmaktadır. Ayrıca açılan bireyler olarak da anne, baba, aynı cins yakın arkadaş, karşıt cins yakın arkadaş, öğretmen ve danışman alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler 3 aşamada toplanmıştır. İlk uygulama 1999 yılı Ekim ayında, ikinci uygulama 2000 yılı Ekim ayında, dördüncü uygulama 2003 yılı Mayıs ayında yapılmıştır. Öğrencilere bilgi formu ve Kendini Açma envanteri uygulandıktan sonra, Kendini Açma envanterini eksik ya da yanlış doldurmuş öğrencilerin kağıtları ve uygulamaların yapıldığı dört yıl boyunca, her hangi bir yılda uygulamaya katılmayan öğrencilerin kağıtları değerlendirmeye alınmamıştır. Sonuçta, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümünden 27, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümünden 31 öğrenci değerlendirmeye alınmıştır.

Bu araştırmada bağımsız değişken olarak; öğrencilerin cinsiyeti, öğrenim gördükleri bölüm ve öğrenimde geçen zaman alınmıştır. Bağımlı değişkeni kendini açma davranışı oluşturmaktadır. Verilerin istatistiksel analizi bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişken üzerindeki etkilerini ortaya koyacak bir desen içinde ele alınmıştır. Ölçekten elde edilen puan dağılımları bilgisayara bağımsız değişkenlere göre kodlanarak geçirilmiştir. Bu araştırmada, ölçekte bulunan bireylere açılma puanı, konusal açılma puanı dikkate alınmamış, sadece toplam puanlar dikkate alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçekten elde edilen veriler SPSS 10.0 bilgisayar paket programı kullanılarak değerlendirilmiş ve verilerin

analizinde, tekrarlayan ölçümler için çok yönlü varyans analizi, bağımlı t testi ve bağımsız t testi kullanılmıştır.

Verilerin analizinde önem düzeyi 0.05 olarak benimsenmiştir

BULGULAR

Öğrencilerin, Zaman, Cinsiyet ve Bölüm Değişkenlerine Göre Kendini Açma Puanlarının İncelenmesi

a. Öğrencilerin zaman, cinsiyet ve bölüm faktörlerine göre **anneye** açılma puan ortalamaları tekrarlayan ölçümler için iki yönlü varyans analizi ile incelenmiş analiz sonuçları tablo 1 'de verilmiştir.

Tablo 1. Anneye Açılma Toplam Puanı İki Yönlü Varyans Analizi Tablosu

VARYANS KAYNAĞI	F	P
ZAMAN	4,484	0,016*
ZAMAN*BÖLÜM	8,648	0,001*
ZAMAN*CİNSİYET	0,419	0,660
ZAMAN*BÖLÜM*CİNSİYET	4,363	0,018*

Tablo 1 incelendiğinde, zaman faktörü, zaman*bölüm faktörü ve zaman*bölüm*cinsiyet faktörlerine göre öğrencilerin anneye açılma puan ortalamalarında anlamlı bir fark bulunmuş, zaman*cinsiyet faktöründe ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Anlamlılığın kaynağına ulaşmak için, öğrencilerin bölüm faktörüne göre anneye açılma puanları bağımlı t testi ile test edilmiş, sonuçlar tablo 1a ve 1b'de verilmiştir.

Tablo 1a. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Anneye Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	65,70	27	25,00	-0,595	0,557
2. SINIF	68,48	27	22,20		
1. SINIF	65,70	27	25,00	-4,258	0,000*
4. SINIF	86,78	27	11,73		
2. SINIF	68,48	27	22,20	4,233	0,000*
4. SINIF	89,78	27	1173		

Tablo 1a incelendiğinde, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin anneye açılma puan ortalamalarında 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Öğrencilerinin 4. sınıfta aldıkları puanların ortalaması 1. ve 2 sınıfta aldıkları puanların ortalamasından daha yüksektir.

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

Tablo 1b. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Anneye Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	58,74	31	18,69	-1,493	0,146
2. SINIF	62,48	31	21,31		
1. SINIF	58,74	31	18,69	0,498	0,622
4. SINIF	56,68	31	27,46		
2. SINIF	62,48	31	21,61	1,402	0,170
4. SINIF	56,68	31	27,46		

Tablo 1b'de görüldüğü gibi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin anneye açılma puan ortalamaları arasında, hiçbir sınıf düzeyinde, anlamlı fark bulunmamıştır.

b. Öğrencilerin zaman, cinsiyet ve bölüm faktörlerine göre **babaya** açılma puan ortalamaları tekrarlayan ölçümler için iki yönlü varyans analizi ile incelenmiş analiz sonuçları tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Babaya Açılma Toplam Puanı İki Yönlü Varyans Analizi Tablosu

VARYANS KAYNAĞI	F	p
ZAMAN	2,968	0,60
ZAMAN*BÖLÜM	5,702	0,006*
ZAMAN*CİNSİYET	3,077	0,54
ZAMAN*BÖLÜM*CİNSİYET	8,936	0,00*

Tablodan anlaşılacağı gibi, öğrencilerin babaya açılma puanlarında; zaman, zaman*cinsiyet faktörlerine göre anlamlı bir fark bulunmamış, zaman*bölüm ve zaman*bölüm*cinsiyet faktörlerine göre ise anlamlı fark bulunmuştur. Anlamlılık bağımlı t testi ile incelenmiş ve sonuçlar tablo 2a ve 2b'de verilmiştir.

Tablo 2a. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Babaya Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	52,33	27	27,22	-3,115	0,004*
2. SINIF	61,04	27	29,44		
1. SINIF	52,33	27	27,22	-2,420	0,023*
4. SINIF	64,48	27	31,21		
2. SINIF	61,04	27	29,44	-0,917	0,368
4. SINIF	64,48	27	31,21		

Tablo 2a'da görüldüğü gibi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin babaya açılma puan ortalamalarında; 1. sınıf ile 2. sınıf ve 1. sınıf ile 4. sınıf puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Puan ortalamalarına bakıldığında ise öğrencilerin 4. sınıfta aldıkları puan ortalamalarının 1. sınıfa

göre, 2. sınıfta aldıkları puan ortalamalarının 1. sınıfa göre yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 2b. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Babaya Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	59,97	31	20,35	-0,252	0,803
2. SINIF	60,84	31	17,45		
1. SINIF	59,97	31	20,35	1,589	0,122
4. SINIF	52,77	31	23,96		
2. SINIF	60,84	31	17,45	1,717	0,096
4. SINIF	52,77	31	23,96		

Tabloda verilen sonuçlardan anlaşılacağı gibi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin babaya açılma puan ortalamalarında, hiçbir sınıf düzeyinde, anlamlı düzeyde fark bulunmamıştır.

c. Öğrencilerin zaman, cinsiyet ve bölüm faktörlerine göre **aynı cins arkadaşına** açılma puan ortalamaları tekrarlayan ölçümler için iki yönlü varyans analizi ile incelenmiş analiz sonuçları tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Aynı Cins Arkadaşa Açılma Toplam Puanı İki Yönlü Varyans Analizi Tablosu

VARYANS KAYNAĞI	F	P
ZAMAN	3,879	0,027
ZAMAN*BÖLÜM	10,393	0,000*
ZAMAN*CİNSİYET	2,550	0,088
ZAMAN*BÖLÜM*CİNSİYET	3,170	0,051

Öğrencilerin aynı cins arkadaşına açılma puanlarında, sadece zaman*bölüm faktörüne göre anlamlı fark bulunmuş, diğer faktörlere göre ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Farkın kaynağı bağımlı t testi ile incelenmiş, sonuçlar tablo 3a ve 3b'de verilmiştir.

Tablo 3a. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Aynı Cins Arkadaşa Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	77,48	27	8,75	-0,336	0,739
2. SINIF	78,70	27	18,23		
1. SINIF	77,48	27	8,75	-7,154	0,000*
4. SINIF	90,19	27	3,99		
2. SINIF	78,70	27	18,23	-3,232	0,003*
4. SINIF	90,19	27	3,99		

Tabloda görüldüğü üzere, Psikolojik danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin aynı cins arkadaşına açılma puanlarında; 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2.

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

sınıf ile 4. sınıf puanları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Puan ortalamalarına göre öğrencilerin 4. sınıfta aldıkları puanların ortalaması, 1. ve 2. sınıfta aldıkları puanların ortalamasından yüksektir.

Tablo 3b. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Aynı Cins Arkadaşa Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	71,19	31	18,76	-0,163	0,872
2. SINIF	71,87	31	22,48		
1. SINIF	71,19	31	18,76	0,854	0,400
4. SINIF	68,45	31	18,83		
2. SINIF	71,87	31	22,48	0,968	0,341
4. SINIF	68,45	31	18,83		

Tabloda verilen değerlere göre, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin aynı cins arkadaşına açılma puan ortalamalarında, sınıf düzeylerine göre, anlamlı düzede farklılaşma olmamıştır.

d. Öğrencilerin zaman, cinsiyet ve bölüm faktörlerine göre **karşı cins arkadaşına** açılma puan ortalamaları tekrarlayan ölçümler için iki yönlü varyans analizi ile incelenmiş analiz sonuçları tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Karşı Cins Arkadaşa Açılma Toplam Puanı İki Yönlü Varyans Analizi Tablosu

VARYANS KAYNAĞI	F	P
ZAMAN	3,538	0,036*
ZAMAN*BÖLÜM	19,412	0,00*
ZAMAN*CİNSİYET	2,713	0,76
ZAMAN*BÖLÜM*CİNSİYET	2,727	0,75

Kendini açma envanteri karşı cins arkadaşına açılma puanlarında; zaman faktörü ve zaman*bölüm faktöründe anlamlı fark bulunmuş, diğer faktörlerde ise anlamlı fark bulunmamıştır. Anlamlılığın kaynağı bağımlı t testi ile incelenmiş sonuçlar tablo 4a ve 4b'de verilmiştir.

Tablo 4a. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Karşı Cins Arkadaşa Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	54,44	27	18,39	0,67	0,0507
2. SINIF	51,74	27	20,70		
1. SINIF	54,44	27	18,39	-4,867	0,000*
4. SINIF	74,44	27	14,92		
2. SINIF	51,74	27	20,70	-6,902	0,000*
4. SINIF	74,26	27	14,92		

Tabloda verilen değerlerden de anlaşılacağı gibi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin karşı cins arkadaşına açılma puanlarında; 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. 1. sınıf ile 2. sınıf puan ortalamaları arasında ise anlamlı düzeyde fark bulunmamıştır. Öğrencilerinin 4. sınıf puan ortalamaları 1. ve 2. sınıf puan ortalamalarına göre daha yüksektir.

Tablo 4b. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Karşı Cins Arkadaşına Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	50,94	31	24,46	1,499	0,146
2. SINIF	43,65	31	21,72		
1. SINIF	50,94	31	24,46	2,885	0,007*
4. SINIF	37,10	31	20,28		
2. SINIF	43,65	31	21,72	1,315	0,198
4. SINIF	37,10	31	20,28		

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin karşı cins arkadaşına açılma puanlarında; 1. sınıf ile 4. sınıf puanları arasında anlamlı bir fark vardır. 1. sınıf ile 2. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf puan ortalamalarına göre ise anlamlı bir fark yoktur. Öğrencilerin puan ortalamaları incelendiğinde 1. sınıfın puan ortalamasının 4. sınıfa göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

e. Öğrencilerin zaman, cinsiyet ve bölüm faktörlerine göre **öğretmene** açılma puan ortalamaları tekrarlayan ölçümler için İki yönlü varyans analizi ile incelenmiş analiz sonuçları tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmene Açılma Toplam Puanı İki Yönlü Varyans Analizi Tablosu

VARYANS KAYNAĞI	F	P
ZAMAN	1,188	0,313
ZAMAN*BÖLÜM	50,172	0,000*
ZAMAN*CİNSİYET	2,023	0,142
ZAMAN*BÖLÜM*CİNSİYET	2,447	0,096

Tabloda verilen öğretmene açılma puanları sonuçları incelendiğinde, sadece zaman*bölüm faktörü açısından anlamlı bir fark bulunduğu görülmektedir. Bölüm faktörüne göre öğrencilerin aldıkları öğretmene açılma puanları bağımlı t testi ile incelenmiş sonuçlar tablo 5a ve 5b'de verilmiştir.

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

Tablo 5a. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Öğretmene Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	39,00	27	19,00	-3,440	0,002*
2. SINIF	48,63	27	20,33		
1. SINIF	39,00	27	19,00	-8,070	0,000*
4. SINIF	67,00	27	17,46		
2. SINIF	48,63	27	20,33	-4,151	0,000*
4. SINIF	67,00	27	17,46		

Tabloda görüldüğü gibi, Psikolojik danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin öğretmene açılma puanlarında; 1. sınıf ile 2. sınıf ve 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin puan ortalamaları incelendiğinde 4. sınıfta aldıkları puan ortalamasının 1. ve 2. sınıftan, 2. sınıfta aldıkları puan ortalamasının ise 1. sınıfta aldıkları puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 5b. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmene Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	43,68	31	22,56	4,470	0,000*
2. SINIF	26,68	31	14,89		
1. SINIF	43,68	31	22,56	6,697	0,000*
4. SINIF	13,65	31	15,35		
2. SINIF	26,68	31	14,89	3,066	0,005*
4. SINIF	13,65	31	15,35		

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin öğretmene açılma puanlarında; 1. sınıf ile 2. sınıf, 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin puan ortalamaları incelendiğinde 1. sınıfın 2. sınıfa, 4. sınıfa ve 2. sınıfın, 4. sınıfa göre puan ortalamasının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sınıf yükseldikçe puanlarda düşme görülmektedir.

b. Öğrencilerin zaman, cinsiyet ve bölüm faktörlerine göre danışmana açılma puan ortalamaları tekrarlayan ölçümler için İki yönlü varyans analizi ile incelenmiş analiz sonuçları tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Danışmana Açılma Toplam Puanı İki Yönlü Varyans Analizi Tablosu

VARYANS KAYNAĞI	F	P
ZAMAN	2,164	0,125
ZAMAN*BÖLÜM	30,856	0,000*
ZAMAN*CİNSİYET	6,509	0,003*
ZAMAN*BÖLÜM*CİNSİYET	0,641	0,542

Öğrencilerin kendini açma envanteri danışmana açılma puanları incelendiğinde; zaman*bölüm, zaman*cinsiyet faktörleri açısından anlamlı bir fark bulunduğu, diğer faktörlerde ise anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Anlamlılık bağımlı t testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar tablo 6a, 6b, 6c ve 6d'de verilmiştir.

Tablo 6a. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Danışmana Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	54,56	27	26,01	-2,341	0,027*
2. SINIF	65,15	27	19,98		
1. SINIF	54,56	27	26,98	-7,467	0,000*
4. SINIF	87,74	27	8,01		
2. SINIF	65,15	27	19,98	-5,674	0,000*
4. SINIF	87,74	27	8,01		

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin danışmana açılma puanlarında; 1. sınıf ile 2. sınıf, 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Puan ortalamaları incelendiğinde ise, 2. sınıfın 1. sınıfa göre, 4. sınıfın 1. ve 2. sınıfa göre puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6b. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Danışmana Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	52,13	31	35,20	-0,560	0,580
2. SINIF	55,94	31	29,68		
1. SINIF	52,13	31	35,20	3,462	0,002*
4. SINIF	24,61	31	27,50		
2. SINIF	55,94	31	29,68	5,469	0,000*
4. SINIF	24,61	31	27,50		

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğrencilerin aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde, 1. sınıf ta alına puanların ortalamasının, 4. sınıfa göre, 2 sınıfta alınan puanların ortalamasının ise 4. sınıf puan ortalamasına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Kendini Açma Envanteri, danışmana açılma puanlarının, cinsiyet faktörü açısından öğrencilerin aldıkları puanların t testi tablosu aşağıda verilmiştir.

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

Tablo 6c. Erkek Öğrencilerin Danışmana Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	60,52	29	30,81	1,260	0,218
2. SINIF	53,45	29	29,96		
1. SINIF	60,52	29	30,81	0,954	0,348
4. SINIF	51,31	29	42,76		
2. SINIF	53,45	29	29,96	0,280	0,781
4. SINIF	51,31	29	42,76		

Erkek öğrencilerin danışmana açılma puanları incelendiğinde, hiçbir sınıf düzeyinde, anlamlı fark bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 6d. Kız Öğrencilerinin Danışmana Açılma Puanları

	\bar{X}	N	Ss	t	p
1. SINIF	46,00	29	30,00	-4,125	0,000*
2. SINIF	67,00	29	19,12		
1. SINIF	46,00	29	30,00	-1,446	0,159
4. SINIF	56,69	29	32,88		
2. SINIF	67,00	29	19,12	1,561	0,130
4. SINIF	56,69	29	32,88		

Kız öğrencilerin danışmana açılma puanları incelendiğinde; sadece 1. sınıf ile 2. sınıf arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunduğu, diğer sınıf düzeyleri arasında ise anlamlı düzeyde bir fark bulunmadığı görülmektedir. İkinci sınıf öğrencilerinin danışmana açılma puanlarında anlamlı düzeyde yükselme görülmektedir.

2. Öğrencilerin, Bölüm Değişkenine Göre Kendini Açma Puanlarının İncelenmesi

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü ile Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin, bölüm değişkenine göre, kendini açma durumları bağımsız t testi ile incelenmiş ve analiz sonuçları tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Bölüm Değişkeni Açısından Kendini Açma Envanteri, Bağımsız t Testi Tablosu

SINIF	AÇILINAN KİŞİ	BÖLÜM	N	\bar{X}	Ss	t	p	
1. SINIF	ANNE	PDR	27	65,70	25,00	1,211	0,231	
		SOS	31	58,74	18,69			
	BABA	PDR	27	52,33	27,22	-1,219	0,228	
		SOS	31	59,97	20,35			
	AYNI C.	PDR	27	77,48	8,75	1,596	0,116	
		SOS	31	71,19	18,76			
	KARŞI C.	PDR	27	54,44	18,39	0,610	0,544	
		SOS	31	50,94	24,46			
	ÖĞRT.	PDR	27	39,00	19,00	-0,847	0,401	
		SOS	31	43,68	22,56			
	DANIŞ.	PDR	27	54,56	26,01	0,295	0,769	
		SOS	31	52,13	35,20			
	2.SINIF	ANNE	PDR	27	68,48	22,20	1,041	0,302
			SOS	31	62,48	21,61		
BABA		PDR	27	61,04	29,44	0,032	0,975	
		SOS	31	60,84	17,45			
AYNI C.		PDR	27	78,70	18,23	1,259	0,213	
		SOS	31	71,87	22,48			
KARŞI C.		PDR	27	51,74	20,70	1,447	0,153	
		SOS	31	43,65	21,72			
ÖĞRT.		PDR	27	48,63	20,33	4,732	0,001*	
		SOS	31	26,68	14,89			
DANIŞ.		PDR	27	65,15	19,98	1,365	0,178	
		SOS	31	55,94	29,68			
4. SINIF		ANNE	PDR	27	86,78	11,73	5,287	0,001*
			SOS	31	56,68	27,46		
	BABA	PDR	27	64,48	31,21	1,613	0,112	
		SOS	31	52,77	23,96			
	AYNI C.	PDR	27	90,19	3,99	5,876	0,001*	
		SOS	31	68,45	18,83			
	KARŞI C.	PDR	27	74,26	14,92	7,846	0,001*	
		SOS	31	37,10	20,28			
	ÖĞRT.	PDR	27	67,00	17,46	12,386	0,001*	
		SOS	31	13,65	15,35			
	DANIŞ.	PDR	27	87,74	8,01	11,499	0,001*	
		SOS	31	24,61	27,50			

Bölüm değişkeni açısından öğrencilerin aldıkları kendini açma envanteri puanları incelendiğinde;

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

- 1. sınıfta bölümler arasında açılan kişi toplam puanı açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır.
- 2. sınıfta sadece öğretmene açılma puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuş diğer açılan kişi toplam puanlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır.
- 4. sınıfta ise; öğrencilerin babaya açılma toplam puanlarında anlamlı bir fark bulunmamış, diğer açılan kişi toplam puanlarında (Anne, Aynı Cins Arkadaş, Karşı cins arkadaş, Öğretmen ve Danışman) anlamlı bir fark bulunmuştur.
- Öğrencilerin 4. sınıfta aldıkları kendini açma envanteri puan ortalamaları incelendiğinde anlamlı çıkan bütün açılan kişi toplam puanlarında Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin, sosyal Bilgiler öğretmenliği bölümü öğrencilerinden daha yüksek bir kendini açma puan ortalamasına sahip olduğu görülmektedir

3. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Kendini Açma Puanlarının İncelenmesi

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü ile Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin, cinsiyet değişkenine göre, kendini açma durumları bağımsız t testi ile incelenmiş ve analiz sonuçları tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Cinsiyet Değişkeni Açısından Kendini Açma Envanteri, Bağımsız t Testi Tablosu

SINIF	AÇILINAN KİŞİ	BÖLÜM	N	\bar{X}	Ss	t	p	
1. SINIF	ANNE	ERKEK	29	57,66	22,51	-1,520	0,134	
		KIZ	29	66,31	20,83			
	BABA	ERKEK	29	57,79	23,02	0,437	0,664	
		KIZ	29	55,03	25,05			
	AYNI C.	ERKEK	29	72,17	14,85	-0,978	0,332	
		KIZ	29	76,07	15,49			
	KARŞI C.	ERKEK	29	49,45	21,06	-1,096	0,278	
		KIZ	29	55,69	22,30			
	ÖĞRT.	ERKEK	29	47,17	23,69	2,127	0,038*	
		KIZ	29	35,83	16,25			
	DANIŞ.	ERKEK	29	60,52	30,81	1,818	0,074	
		KIZ	29	46,00	30,00			
	2.SINIF	ANNE	ERKEK	29	61,34	24,41	-1,378	0,174
			KIZ	29	69,21	18,66		
BABA		ERKEK	29	63,38	20,55	0,789	0,434	
		KIZ	29	58,48	26,38			
AYNI C.		ERKEK	29	68,00	24,33	-2,735	0,008*	
		KIZ	29	82,10	13,39			
KARŞI C.		ERKEK	29	45,79	25,30	-0,572	0,570	
		KIZ	29	49,03	17,07			
ÖĞRT.		ERKEK	29	37,17	24,76	0,101	0,920	
		KIZ	29	36,62	16,00			
DANIŞ.		ERKEK	29	53,45	29,96	2,053	0,045*	
		KIZ	29	67,00	19,12			
4. SINIF		ANNE	ERKEK	29	68,62	28,24	-0,597	0,553
			KIZ	29	72,76	24,42		
	BABA	ERKEK	29	66,14	25,07	2,230	0,030*	
		KIZ	29	50,31	28,84			
	AYNI C.	ERKEK	29	76,93	19,34	-0,701	0,486	
		KIZ	29	80,21	16,08			
	KARŞI C.	ERKEK	29	57,66	26,09	0,960	0,341	
		KIZ	29	51,14	25,62			
	ÖĞRT.	ERKEK	29	41,66	32,70	0,768	0,446	
		KIZ	29	35,31	30,21			
	DANIŞ.	ERKEK	29	51,31	42,76	-0,537	0,593	
		KIZ	29	56,69	32,88			

Cinsiyet değişkeni açısından öğrencilerin kendini açma Envanteri puanları incelendiğinde;

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

- 1. sınıfta öğrencilerin aldıkları puanlar arasında sadece öğretmene açılma puanlarında anlamlı bir fark olduğu, diğer açılan kişi toplam puanlarında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Öğrencilerin aldıkları, öğretmene açılma puan ortalamalarına bakıldığında ise erkek öğrencilerin puan ortalamalarının, kız öğrencilerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmektedir.
- Öğrencilerin, cinsiyet açısından 2. sınıfta aldıkları kendini açma puanlarına göre ise; Aynı cins Arkadaşa ve danışmana açılma toplam puanlarında anlamlı bir fark bulunduğu, öğrencilerin anlamlı fark çıkan açılma puan ortalamalarına bakıldığında kız öğrencilerin hem de aynı cins arkadaşına hem de danışmana açılma puan ortalamalarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin kendini Açma düzeylerini etkileyen faktörlerin karşılaştırılmasıyla ilgili olarak daha önce verilen bulgular tartışılmış ve yorumlanmıştır.

Araştırmada öğrencilerin Anneye açılma toplam puanı açısından zaman, zaman*bölüm, zaman*bölüm*cinsiyet faktörlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuç göstermektedir ki, öğrencilerin kendilerini anneye açma davranışını etkileyen faktörler özellikle zaman ve bölüm faktörleridir. Yapılan bölümler arası karşılaştırmada Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin 1. sınıf ile 4. sınıf arasında kendini açma envanteri, anneye açılma puanlarında önemli derecede bir fark bulunmuştur. Bu farkın kaynağı incelendiğinde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin kendini anneye açma düzeyinde bir artma olduğu görülmüştür. Ancak, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin kendini Anneye açma puanlarında 1.,2. ve 4. sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre bölüm faktörünün öğrencilerin kendini anneye açma davranışını olumlu ya da olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin kendini anneye açma davranışlarının, bu bölümde aldıkları eğitim sonucunda değiştiği söylenebilir. Bu sonuç Selçuk (1989) araştırmasında bulmuş olduğu “bölüm öğrencilerin kendini anneye açma davranışını etkilememektedir” bulgusu ile çelişmektedir. Görüldüğü gibi hem zaman açısından hem de bölüm açısından öğrencilerin okudukları bölüm kendini anneye açma’yı etkilemektedir.

Kendini açma envanteri babaya açılma puanları incelendiğinde zaman*bölüm ve zaman*bölüm*cinsiyet faktörlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin kendini babaya açma toplam puanı açısından 1. sınıf ile 2. sınıf ve 1. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Buradaki sonuç kendini babaya açma davranışının, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinde 1. sınıftan 4. sınıfa kadar olan zamanda bir artma ortaya koymaktadır. Yalnızca 2 ile 4. sınıf arasında anlamlı bir fark çıkmamıştır. Öğrencilerin puan ortalamaları

incelendiğinde Psikolojik danışmanlık ve rehberlik Bölümü öğrencilerinde Kendini Babaya açma davranışı, 1. sınıftan (52,33) 2. sınıfa kadar (61,04) anlamlı bir artma gözlenmiş ancak 2. sınıftan, 4. sınıfa (64,48) kadar olan zamanda anlamlı olmayan bir artış bulunmuştur. Sosyal bilgiler Öğretmenliği Bölümünün kendini babaya açma toplam puanları incelendiğinde ise; 1. 2. ve 4. sınıfta anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç göstermektedir ki, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünde öğrenim görüyor olmak kendini babaya açma davranışını arttıran bir etkiye sahiptir.

Çalışmada elde edilen 3. bulgu ise öğrencilerin Aynı cins Yakın Arkadaşa açılmaları konusundadır. Aynı cins yakın arkadaşına açılma toplam puanları açısından, zaman*bölüm faktörlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuca göre yapılan bölümler arası karşılaştırmada Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin 1.sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf puanları arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Puan ortalamalarına bakıldığında 1. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı bir artış göze çarpmaktadır. Sosyal bilgiler bölümü öğrencilerinin aynı cins yakın arkadaşına açılma puanları incelendiğinde ise; hiç bir anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuç göstermektedir ki Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünde öğrenim görüyor olmak kendini Aynı cins yakın arkadaşına açma davranışını arttırmaktadır. Bu durum aynı zamanda Selçuk (1989)'un yapmış olduğu araştırmada bulunduğu “Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencileri aynı cins arkadaşına daha fazla açılmaktadır” bulgusu tarafından da desteklenmektedir.

Öğrencilerin karşı Cins yakın arkadaşına açılma puanları incelendiğinde ise; zaman, zaman*bölüm faktörleri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin karşı cins yakın arkadaşına açılma puanlarına bakıldığında 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı bir fark çıktığı görülmektedir. Bu durum Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin kendini karşı cins yakın arkadaşına açma davranışının 1. sınıf ile 4. sınıf arasında arttığını göstermektedir. Sosyal Bilgiler öğretmenliği bölümünün karşı cins yakın arkadaşına açılma puanları incelendiğinde ise; 1. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Ancak burada dikkate değer olan sonuç, sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin karşı cins Yakın Arkadaşa açılma puanları 1. sınıftan 4. sınıfa kadar düşerken, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin karşı cins yakın arkadaşına açılma puan ortalamalarının yükselmesidir. Bu durum Selçuk (1989)'un araştırmasında belirttiği “Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencileri daha fazla karşı cins yakın arkadaşına açılmaktadır” bulgusu tarafından da desteklenmektedir.

Kendini açma envanteri, öğretmene açılma puanları incelendiğinde, zaman*bölüm faktörü açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik öğrencilerinin her sınıf düzeyi arasında öğretmene açılma puan ortalamalarında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Bu durum, Sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü öğrencilerinin puanlarında da gözlenmektedir. Ancak öğrencilerin aldığı puan ortalamaları incelendiğinde, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin puan ortalamalarının 1.

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

sınıftan, 4. sınıfa kadar yükseldiği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin puan ortalamalarının ise 1. sınıftan, 4 sınıfa kadar düştüğü görülmektedir. Bu sonuca göre, psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünde öğrenim görme, kendini öğretmene açma davranışını arttırmaktadır. Bu sonuç Selçuk (1989)'un belirttiği; “Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencileri öğretmenlerine kendilerini daha fazla açmaktadır” bulgusu tarafından desteklenmektedir. Bu durum Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin derslerine giren öğretim elemanlarının kişiler arası ilişkilere önem veren ve bunu yaşam tarzlarında yansıtabilen kişiler olmalarından kaynaklanmış olabilir.

Öğrencilerin danışmana açılma puanları incelendiğinde zaman*bölüm ve zaman*cinsiyet faktörleri açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin puanları incelendiğinde her üç sınıf düzeyi arasındaki karşılaştırmada da anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü öğrencilerinde ise sadece 1. sınıf ile 4. sınıf ve 2. sınıf ile 4. sınıf arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Ancak öğrencilerin aldığı puan ortalamaları incelendiğinde, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin puan ortalamalarının 1. sınıftan, 4. sınıfa kadar yükseldiği, sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü öğrencilerinin puan ortalamalarının ise 1. sınıftan, 4 sınıfa kadar düştüğü görülmektedir. Bu durum Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin psikolojik danışma konusunda eğitim almaları ve psikolojik danışma yönelik olumlu bir tutum geliştirmeleri ile açıklanabilir.

Cinsiyet faktörüne göre, öğrencilerin Danışmana açılma durumları incelendiğinde, erkek öğrencilerin puanlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Kız öğrencilerin puanlarında ise sadece 1 ile 2. sınıf arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu durum göstermektedir ki erkek öğrencilerin danışmana açılma davranışında bir fark ortaya çıkmazken kız öğrencilerin sadece 2. sınıfta biraz yükselmekte diğer sınıf düzeylerinde aynı kaldığını göstermektedir.

Bölüm değişkeni açısından öğrencilerin kendini açma davranışlarının zamansal gelişimini incelediğimizde, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencileri ile sosyal bilgiler bölümü öğrencilerinin kendini açma davranışlarında anlamlı bir fark çıkmamıştır. 2. sınıfta ise sadece öğretmene açılma puanları açısından anlamlı bir fark çıkmış ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencileri öğretmene kendini açma konusunda Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü öğrencilerine göre daha fazla kendilerini açtıkları ortaya çıkmıştır. 4. sınıfa gelindiğinde ise babaya açılma hariç bütün açılan kişiler açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğrencilerin puan ortalamaları incelendiğinde ise Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümü öğrencilerinin daha fazla kendilerini açtıkları bulunmuştur.

Cinsiyet Değişkeni açısından öğrencilerin kendini açma davranışları incelendiğinde, 1. sınıf düzeyinde sadece öğretmene açılma puanında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre erkek öğrenciler 1. sınıfta kız öğrencilerden daha fazla kendilerini öğretmene açmaktadırlar. 2. sınıf düzeyinde ise: Aynı cins yakın arkadaşına açılma ve danışmana açılma puanlarında anlamlı

bir fark bulunmuştur. Bu sonuca göre kız öğrenciler erkek öğrencilere kıyasla kendilerini aynı cins yakın arkadaşına ve danışmana daha fazla açmaktadırlar. 4. sınıfta ise sadece baba açılma konusunda anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuca göre ise erkek öğrenciler, kız öğrencilerden daha fazla kendilerini babalarına açmaktadırlar.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçları Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin 1. sınıftan 4. sınıfa kadar olan zaman diliminde kendini anneye, babaya ve aynı cins yakın arkadaşına açılma toplam puanı açısından bir artma olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte karşılaştırma grubu olarak alınan Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünün Anneye, babaya ve aynı cins yakın arkadaşına kendini açma puanlarında 1. sınıftan 4. sınıfa kadar olan zaman diliminde her hangi değişim bulunmamış ve sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin anneye, babaya ve aynı cins yakın arkadaşına açılma düzeylerinde hiçbir artış ortaya çıkmamıştır. Karşı Cins Yakın arkadaşına, öğretmene ve danışmana açılmada Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin karşı cins yakın arkadaşına, öğretmene ve danışmana açılma düzeyi sistematik ve anlamlı bir biçimde 1. sınıftan 4. sınıfa kadar yükselirken, sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin karşı cins yakın arkadaşına, öğretmene ve danışmana açılma düzeyleri, 1. sınıftan 4. sınıfa kadar sistematik ve anlamlı bir şekilde düşmektedir. Bu sonuç, kendini açmada bölüm faktörünün bu durumda etkili olduğunu göstermiştir.

Cinsiyet faktörüne göre danışmana açılmada sadece kız öğrencilerin açılma puanlarında 1 ile 2. sınıfa arasındaki zaman diliminde bir artma bulunmuş. Diğer sınıf düzeylerinde aynı kalmıştır. Erkek öğrenciler açısından ise, 1. sınıf ile 4. sınıf arasında kendini danışmana açmada bir artış bulunmamıştır.

Bölüm değişkeni açısından öğrencilerin kendini açma sonuçlarına göre, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrencileri arasında, 1. sınıfta anlamlı bir fark bulunmamış, ancak 4. sınıfa gelindiğinde babaya açılma puanları hariç tüm açılan kişilerde (Anne, Aynı cins Yakın arkadaş, Karşı cins Yakın arkadaş, Öğretmen ve Danışman) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünün lehine olan bir artış bulunmuştur.

Cinsiyet değişkeni açısından öğrencilerin kendini açma sonuçları, 1 sınıfta erkeklerin, kızlara kıyasla öğretmene açılma düzeylerinin daha yüksek, 2. sınıfta kızların aynı cins yakın arkadaş ve danışmana açılma düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek ve 4. sınıfta erkeklerin babalarına açılma düzeylerinin, kızlara kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Bu sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler getirilebilir;

1. Araştırmada ele alınan Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümleri dışındaki bölümlerde, onların kendini açma davranışlarının gelişimini inceleyen daha geniş kapsamlı araştırmalar yapılabilir.

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Gelişiminin İncelenmesi

2. Araştırma bulguları göstermiştir ki Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü öğrencilerinin kendini açma davranışları 4 yıllık öğrenim süresi boyunca fazlalaşırken, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümlerinde okuyan öğrencilerin kendini açma davranışları, 4 yıllık öğrenim süresi boyunca ya aynı kalmakta ya da düşmektedir. Bu durumu etkileyebilecek, bölümlerde eğitim veren öğretim elemanlarının öğrencilere davranışları, tutumları, iletişim biçimleri, bölümde okutulan derslerin içeriği, sınıf yönetimi biçimi v.b. faktörler incelenebilir

KAYNAKÇA

Avşaroğlu, S. (1999). *Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Öğrencilerinin Kendilerini Açma Davranışına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya : Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çakır, M.A. (1994). *Lise Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarını Etkileyen Faktörler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun: On dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Cüceloğlu, Doğan. (1995). *Yeniden İnsan İnsana*. İstanbul: Remzi Kitabevi,.

Deniz, M.E. (2002). *Üniversite Öğrencilerinin Karar Verme Stratejileri ve Sosyal Beceri Düzeylerinin Ta-Baskın Ben Durumları ve Bazı Özgülük Niteliklerine Göre Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya : Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gültekin, F. (2001). *Lise Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışlarının Kimlik Gelişim Düzeyleri Açısından İncelenmesi*. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 14, Sayı 1.

Howe N., J. Aquan-Assee , W. M. Bukowski , C. M. Rinaldi, Pascale M. Lehoux.(2000). *Sibling Self-Disclosure in Early Adolescence*. Merrill-Palmer Quarterly. Volume: 46. Issue: 4. Page Number: 653..

Karasar, N. Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara : 2002

Kökdemir, D. (1995). *Who Discloses What to Whom and Where?* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara : Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Selçuk, Ziya. (1989). *Üniversite Öğrencilerinin Kendini Açma Davranışları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara : Hacettepe Üniversitesi.

Yüksel, Galip. (1997). *“Sosyal Beceri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeyine Etkisi”*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara : Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.